

Primární osteoporóza v ambulanci praktického lékaře: léčení a prevence

prof. MUDr. Jan Štěpán, DrSc.

Revmatologický ústav, Praha

Praktičtí lékaři a gynekologové zajišťují léčbu perorálními aminobisfosfonáty u lidí, kteří podle anamnézy, klinického a laboratorního vyšetření a výsledku osteodenzitometrie (BMD v některém ze standardních míst skeletu $\leq 2,5$ T skóre) trpí primární (involuční nebo postmenopauzální) osteoporózou nebo utrpěli nízkotraumatickou zlomeninu, ale nemají velmi vysoké riziko zlomenin. Pacienty, u kterých je zjištěna suspektní sekundární osteoporóza, a pacienty s velmi vysokým rizikem zlomenin při primární osteoporóze předávají do péče ambulantních specialistů. Zejména však mají praktičtí lékaři a gynekologové nezaměnitelné postavení při včasné prevenci primární a sekundární osteoporózy, která zůstává vzhledem k nákladnosti screeningu, diagnostiky a léčby onemocnění v rozsáhlé populaci osob starších 50 let rozhodujícím opatřením pro snížení incidence nízkotraumatických zlomenin. Článek zmiňuje populační program časného zachytu osteoporózy, doporučené postupy a praktické aspekty léčby primární osteoporózy perorálními aminobisfosfonáty.

Klíčová slova: primární osteoporóza, sekundární osteoporóza, aminobisfosfonáty.

Primary osteoporosis in the general practitioner's office: treatment and prevention

General practitioners and gynecologists provide treatment with oral aminobisphosphonates in people who, according to their medical history and results of clinical, laboratory, and bone densitometry examinations have primary (involuntary or postmenopausal) osteoporosis, or have suffered a low-traumatic fracture but do not have a very high risk of fractures. Patients who are diagnosed or suspected of secondary osteoporosis and patients with a very high risk of fractures in primary osteoporosis are referred to outpatient specialists. In particular, however, general practitioners and gynecologists have an unmistakable position in the early prevention of primary and secondary osteoporosis, which remains a decisive measure for reducing the incidence of low-traumatic fractures due to the cost of screening, diagnosis, and treatment of the disease in a large population of people over 50 years of age. The article mentions the population-based program for early detection of osteoporosis, recommended procedures, and practical aspects of the treatment of primary osteoporosis using oral aminobisphosphonates.

Key words: primary osteoporosis, secondary osteoporosis, aminobisphosphonates.

Osteoporóza je systémové metabolické onemocnění skeletu charakterizované snížením množství kostní hmoty a/nebo zhoršením její kvality v takovém rozsahu, že může dojít k nízkotraumatické zlomenině. V klinické praxi je před stanovením diagnózy osteoporózy nezbytné vyloučit jiná onemocnění skeletu,

spojená se zhoršením kvality kostní hmoty a zlomeninami. Léčebná opatření ke snížení rizika zlomenin jsou pak doporučena u pacientů s nízkotraumatickou zlomeninou. Pokud není prevalentní zlomenina, je v České republice podmínkou diagnózy a léčení osteoporózy průkaz, že při dvouenergiové rentgenové

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Práce byla podpořena projektem Ministerstva zdravotnictví v rámci koncepčního rozvoje výzkumné organizace 00023728 (Revmatologický ústav).

Cit. zkr: **Med. Praxi.** 2025;22(1):36-43
<https://doi.org/10.36290/med.2024.040>
Článek přijat redakcí: 10. 9. 2024
Článek přijat k tisku: 27. 9. 2024

prof. MUDr. Jan Štěpán, DrSc.
stepan@revma.cz